

Зерттеу этикасы көп салалы тәсіл арқылы: оқыту мен инфрақұрылым білім жасақтауға қолдау көрсету үшін

Аида Сагинтаева, Назараев Университеті Жоғары білім беру мектебінің Деканы
Элейн Шарплин , Профессор, НУ Институционалдық зерттеу этикасы комитетінің
жетекшісі
Закир Джумакулов, Директор

Республикалық білім беру және әдістемелік кеңес жиналысы, 2021 жыл 23 сәуір
www.nu.edu.kz

TO LEAD. TO INNOVATE.

Зерттеу этикасын анықтау

Академия
лық
адалдық

Адам қатысатын
зерттеу этикасы
[Жануарлар қатысымен
жасалатын зерттеу
этикасы]

Кәсіби
этика

Заманауи эмперикалық зерттеу әдіснамасы

Білім жасақтау үшін зерттеу этикасы

- Ұлттық стратегиялық мақсаттарға жету үшін маңызды.
- Зерттеуді қаржыландыратын халықаралық ұйымдар мен академиялық журналдардағы этикалық рецензиялау үрдісіне талап қоюылуы.
- Барлық салаларда, әсіресе әлеуметтік және мінез-құлықтық ғылымдарда, зерттеу этикалық үрдісіне қажеттілік.
- Биомедициналық талаптарды басқа салаларға тұтастай көшіруден бастарту.
- Білім беру саласындағы зерттеушілердің Қазақстандық қоғамының (KERA) Білім зерттеушілерінің зерттеу этикасын әзірлеуі (2020)

Этика бағыну мен бюракратика үшін емес, үйрену үшін

- Стандарттарды орнату
- “Сұр аймақтарды” анықтау
- Түсінушілікке келу
- Жауапкершілікті анықтау
- Қатысушыларды қорғау
- Зерттеушілерді қорғау
- Үздіксіз рефлексия жасау үрдісі
- Білім жинақтайтын үрдіс

Үйлестіріледі

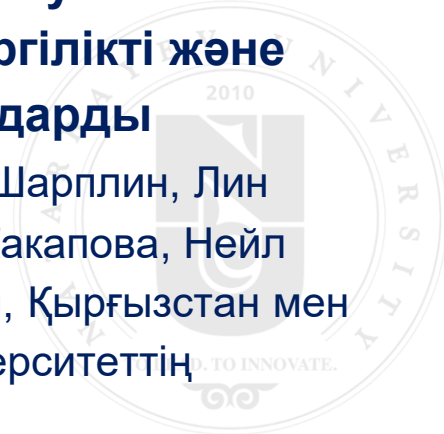
- Құжаттар арқылы
- Үрдіс арқылы
- Түсіністікке жету үшін диалогқа түсу арқылы

Көші-қон саясаты, бейімделу немесе даму ма?

- Ең оңай жолы – басқа контексттегі зерттеу этикасын көшіріп алу
- Бар үлгілерді қолданып, сала аралық байланысты назарға алып, ұлттық контекстке бейімдеу
- Көптеген саясатты қосу
- Басынан бастап әзірлеу

Қазіргі зерттеу жобасы:
Орталық Азиядағы әлеуметтік ғылым саласындағы мәдени жарасымды зерттеу этикасын бірге әзірлеу: жергілікті және жаһандық ықпалдарды үйлестіру (Элейн Шарплин, Лин Парменгер, Айгүл Жакапова, Нейл Коллинс – Қазақстан, Қырғызстан мен Өзбекстанда 5 университеттің ынтымақтастығы)

Білім мен инфрақұрылымды дамыту

Жоғары білім берудегі оқытуды келесі жолдар арқылы дамыту мен кіріктіру:

- Заманауи сан-алуан зерттеу әдіснамасы (студент пен оқытушы)
- Зерттеу этикасына оқыту (зерттеу этикасының ұстанымдары); (студент пен оқытушы)
- Зерттеу этикасының үрдісі (институционалдық зерттеу кеңесінің рөлін жете түсіну, этикалық рецензия үрдісі мен дағдысын дамыту (оқыту))

Этикалық рецензиялауды қолдау мақсатында институционалды инфрақұрылымдарды дамыту

- Институционалдық рецензиялау кеңесін құру
- Институционалдық саясат пен үрдісін орнату

НУ-да жасалып жатқан жұмыстар

Онлайн үш тілдегі зерттеу этикасы
курсын әзірлеу

- Бастапқыда НУ мен басқа университеттер арасындағы бірлескен зерттеулерді дамыту мақсатында әзірленді
- Қолданушылар мен қолжетімділікті кеңейту мақсатында қабілетті анықтау

- Университеттердегі Институционалдық рецензиялық кеңесті әзірлеу бойынша нұсқаулық
- Зерттеу әдістері туралы оқыту мен кітаптар

Бізбен байланысам десеңіз:

Аида Сагинтаева, asagintayeva@nu.edu.kz, +77017776780

Элейн Шарплин elaine.sharplin@nu.edu.kz +77771929961

Закир Джумакулов, zakir.jumakulov@nu.edu.kz,

+77014980040